

Cal actuar

En un dels nostres primers editorials dèiem que calia honorar el nostre idioma i suggeríem l'idea d'organitzar uns cursos de gramàtica catalana patrocinats, naturalment, per la Delegació local de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. Avui encara no hem vist recollida aquella iniciativa i ignorem si hi ha el propòsit de fer-ho. Amb tot, nosaltres, conscients de l'importància d'aquest tema, volem insistir-hi perquè tothom compregui la necessitat d'actuar per la dignificació del nostre verb, la qual cosa esdevé ja indispensable.

Són pocs, molt pocs, els que posseeixen un perfecte domini de la nostra llengua. En canvi, formen una immensa majoria els que desconeixen l'ús correcte de l'idioma català, el qual és parlat i escrit defectuosament, barrejant-hi tota mena d'arcaïsmes i castellanismes, que diuen molt poc a favor del nostre patriotisme. I no parlem ja dels que avergonyits d'haver d'escriure'l malament, usen en llur correspondència el castellà, que els és molt més fàcil, puta que així els ho ensenyaren a l'escola.

El més elemental deure patriòtic, tant i més que aquell que ens imposa la defensa de la Pàtria amb les armes, és el de dignificar el llenguatge que la mare terra ens posà els llavis; gloriosa deixalla dels nostres avis que la transportaren arreu del món i que fou mestressa del Comtat i Reialme més florent en altre temps. Nosaltres creiem que no és pas necessari explicar la importància i l'excel·lència de la Llengua Catalana; no és una polèmica per convèncer als que no pensen com nosaltres la que fem, únicament recordem aquest deure que pel nostre catalanisme tenim tots.

Malgrat això, no podem estar-nos de contestar a aquells arguments que moltes vegades hem sentit de veïns nostres i que ens han avergonyit. La raó en què es fan forts molts dels refractaris a usar llur propi idioma, és la de què aquest no és útil i sols serveix pels catalans; però, aquests senyors s'obliden de què es tracta d'interessos espirituals i no de conveniències d'ordre comercial, material, de fàcil resolució i de què—com deia un dels nostres patricis—les llengües no es cotitzen per l'àrea i el nombre de persones que les parlen, sinó per la seva valor de cultura i de creació. Tampoc s'hi val a excusar-se amb la diversitat de criteris i lleis gramaticals contradictòries, car avui s'ha arribat a la unificació d'aquelles: la nostra Llengua és avui un instrument flexible i hàbil per a plasmar les inquietuds del pensament creador.

Hem insistit i insistirem mentres creguem en la necessitat de dignificar el nostre idioma, i esperem obtenir un resultat pràctic, perquè no podem creure que la nostra Delegació d'aquesta benemèrita entitat que és l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, vulgui desentendre's del seu fi vital, per l'assoliment del qual posem sempre les nostres planes a la seva disposició, fidels al nostre postulat catalanista.

VIDA MUNICIPAL

SESSIO

Dia 7 de juny de 1933. — Oberta la sessió presidint l'Alcalde Sr. Tort, es procedeix a llegir l'acta de la darrerament celebrada, que s'aprova.

Seguidament s'acorda donar-se per asabentats d'un comunicat del Sr. Governador Civil, referent a la presentació de documents d'una societat nomenada «Agrupació Tradicionalista» amb domicili en en aquesta població.

Després de repassades, s'aproven les relacions de bestiar mort a l'escorxador municipal des del dia 27 de maig darrer al 2 de l'actual, important: 483'30 ptes. la de bous i 417'80 la de porcs.

Són aprovades les notes de jornals empleats en la instal·lació d'una tuberia, per la qual es conduirà l'aigua als terrenys on s'emplaçaran els edificis escolars i que ascendeixen a 189 ptes.

Així mateix s'aproven les relacions de jornals prestats en serveis diversos pels empleats Umbert, Guarro i Soley, de ptes. 147.

Assabentar-se del servei prestat en la inspecció d'aliments.

S'aproven diversos comptes presentats.

Es pren l'acord d'agrair als veïns, senyors Amadeu Casanovas i Joan Pèlachs, l'haver concedit autorització per instal·lar una font pública a la paret de les seves finques dels carrers Angel Guimerà i Sant

Josep respectivament, comprometent-se l'Ajuntament a desplaçar-les sempre que els propietaris de les finques dites indiquin la conveniència o necessitat de fer-ho, per tenir intenció de donar un altre destí als edificis.

Finalment és aprovada una proposició de la Comissió de Foment referent a la venda, en pública subhasta, de la finca urbana senyalada amb el núm. 5 del carrer Sant Miquel, i es dona per acabada la sessió a les 21 hores.

SERVEIS D'INSPECCIÓ SANITÀRIA D'ALIMENTS

Pel personal encarregat, ha estat verificada la graduació de densitat de la llet que és destinada al consum públic, donant el resultat següent:

De cabra: Eugeni Novella, 30 graus; Pau Tubau, 28; Joan Llorach, 27.

De vaca: Josep Jordà, 32 graus; Pere Rifer, 31; Francesc Torras, 30; Eulàlia Rodés, 29; Josep Sans, 29; Esteve Valls, 28; Marcel·lí Ubach, 27; Benet Juliana, 27; Joan Bruguera, 27; Joan Escudé, 27; Jaume Juliana, 27; Ramon Prat, 26.

Les Gangues

CARRER D'EN FONT, 24 — Sabadell (enfrent l'Escola Industrial)

Novetats de Merceria - Gèneres de Punt CONFECCIONS

Bates Confeccionades de Percal per a senyora, 5 ptes. una.

Extens assortit de Mitges de Seda i Fil en tots els Colors.

Especialitat de la Casa: Mitges Seda Natural Complertes, 3'75 ptes.

Casa CANALIAS

CREUHETA, 11 — SABADELL

El més gran assortit de Sedes, Llanes i Trobalcos.

ÚLTIMES NOVETATS

Immens assortit de Camises de totes classes per a Homes.

Grandios assortit de Mitjons i Camisetes americanes, «cierre cremallera» en tots els Colors de l'últim crit de la Moda.

CASTELLARENCS!!
ANUNCIEU A «LA FARGA»

L'Estatut Interior de Catalunya

Amb motiu de l'aprovació del seu Estatut, Catalunya ha viscut uns dies històrics que omplen de joia a tots els catalans, puix que així que entri en vigor serà la llei fonamental que farà sentir a totes les terres catalanes un nou període de llibertat nacional. En el títol I trobem el que afecta a la Bandera i a la Llengua. Aquestes dues coses que són la nostra ànima, després de molts anys de persecució folla, veiem que tornen a enlairar-se per ocupar el lloc que de dret els pertoca. Així doncs, la Bandera de les Quatre Barres és declarada oficialment Bandera de Catalunya, i la Llengua Catalana, única llengua pròpia de Catalunya. No és el meu propòsit fer un comentari detingut dels demés títols, però no hi ha dubte que hi domina un estil modern i liberal dintre els límits que permet l'Estatut que ens han donat les Corts Constituents Espanyoles.

Ara bé; podem estar satisfets d'aquest Estatut interior de Catalunya? Jo crec que no, perquè tampoc podem estar-ne de l'Estatut exterior, però així i tot l'acceptem i l'estimem pel que val i perquè és el primer pas que ha de portar-nos a l'etapa final de la plena llibertat. L'Estatut aprovat per les Corts de Madrid, no és pas el que fou redactat a Núria i plebiscitat per tot Catalunya, però, tampoc tenim d'oblidar que aquell Estatut limitat i subordinat a la Constitució Espanyola, el devem tot a la veritable democràcia republicana. Per això, cal estar joïós d'aquell Estatut i agraïts a aquesta democràcia perquè, malgrat que l'Estatut sigui minso, ens obra moltes llibertats i reconeix l'ànima catalana, i el règim republicà ens reconeix unes llibertats molt més amples que les que ens arrebaçava la monarquia amb la dissolució de la Mancomunitat. En resum; si l'Estatut interior no és el que voldríem, cal tenir en compte que aquest va lligat amb l'Estatut exterior i aquest, tampoc ens dona les màximes llibertats que únicament poden

satisfer els nostres anhels, però, si acceptàvem l'aprovació de l'Estatut que ens oferien les Constituents espanyoles, i constatarem amb disgust uns vots en contra d'uns enemics de Catalunya, avui no podem menys que plànyens que l'aprovació de l'Estatut interior o sigui la nostra Constitució, no hagi aconseguit una votació unànime en el Parlament Català, per oposar-s'hi amb els seus vots en contra la minoria de la Lliga i l'únic representant de la Unió Democràtica. És lògic i respectuós que el criteri d'aquestes minories estigui en pugna amb alguns dels seus articles com declarava el senyor Abadal, però davant l'emoció d'una votació solemnia que ens fa recobrar la nostra personalitat, hauríem preferit molt més una retirada d'aquestes minories en el moment oportú, que si bé haurien fet constar llur disconformitat, crec que quant menys el gest hauria sigut més catalanesc.

Felicitem-nos doncs, que gairebé tots els que han votat l'Estatut trobant-lo incomplet en les seves aspiracions, han fet constar que els impulsava a votar, el sentiment catalanista, amb això és evident que el catalanisme ha fet un gran pas creant un ambient porpi a sacrificar conviccions de partit, per posar a primer terme el bon nom de Catalunya. Prenem exemple d'aquest patriotisme i si trobem aquest Estatut migrat o oposat a qualsevulla ideologia, col·laborem mutuament dintre les seves lleis fins assolir el moment transcendental de convertir-lo en un Estatut ideal de tots els catalans.

JORDI CASANOVA

Notes de la Redacció:

1.ª La Redacció no es fa solidària dels articles d'aquesta secció; d'ells en seran únicament responsables llurs autors.

2.ª Els originals no seran retornats i hauran d'anar signats. Podrà usar-se a la seva publicació d'inicials o pseudònim, prèvia advertència en l'original.

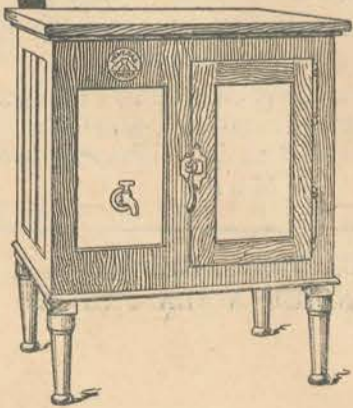
Un deure ineludible

Tots els esforços, tots els sacrificis, totes les sofrències dels patriotes d'ahir i d'avui per aconseguir la minça llibertat de què gaudeix Catalunya haurien estat estèrils si nosaltres, els simples ciutadans, no contribuïssim amb tot el que està al nostre abast a reafirmar la indiscutible personalitat de la nostra Pàtria. Car per més encertada que sigui, l'obra d'un govern mai produirà els seus fruits sense la col·laboració ciutadana. Així com les lleis foren lletra morta si els governants no es preocupessin que fossin complertes i les fessin complir, ho serien igualment totes aquelles disposicions que, havent d'ésser el mateix poble qui les apliqués, fossin negligides. L'autonomia, aleshores, caminaria d'una manera més o menys lenta, però dreturerament, cap al fracàs. Llavors, com ens atreviríem a presentar-nos davant l'Estat espanyol que ens l'ha concedida? Amb quin dret podríem reclamar més endavant noves concessions si ens haguéssim malbaratat estúpidament la reduïda que ens fou atorgada? D'altra banda, com podríem justificar-nos el dia de demà davant les acusacions que, indubtablement, ens farien els nostres fills? I, a més, fóra aquesta la paga de què s'han fet mercedors aquells homes que s'ho han jugat tot per a proporcionar-nos la petita llibertat present, que caldria que fos l'inici d'una llibertat integral que ha de venir tard o d'hora? Ah! capiu l'enorme responsabilitat que pesa damunt tots els catalans?

Hi ha, evidentment, diverses maneres de prestar aquella col·laboració de la qual hem parlat abans. Avui, però, ens interessa de remarcar-ne només una, però una de les més importants.

El govern provisional de la República ens obria amb el decret del bilingüisme un camp de llibertat que, amb l'article segon de l'estatut aprovat per les Corts espanyoles, es veié aixamplat considerablement. La llengua catalana que vençent totes les vicissituds, suportant totes les vexacions i ultratges, fou sempre durant dos-cents anys de dinastia borbònica, a voltes ella sola, el testimoni irrefutable que Catalunya era una realitat indefugible—i és que mentres sobrevisqui la seva parla que és la seva ànima un poble no pot ésser moridor—la llengua catalana, dèiem, esdevingué d'aquella manera reconeguda oficialment per la República. I bé; heus ací l'arma, i si us sembla massa cru digueu-ne mitjà, més eficaç de que hem de valer-nos per a servir Catalunya: la llengua. Parlem, doncs, en català, aquell idioma tan pur, tan bell, tan nostre i prescindim de les altres llengües que, per més

NEVERAS TORRA

CONSTRUCCIONS especials baix encàrrec

TALLERS: Brujas, 25 i 15 bis.
DESPATX: Colomer, 70.
Telèfon 1058

SABADELL

respectables que ens siguin, ens són estranyes; excluïm de les nostres converses tots aquells mots que no siguin catalans; fem que ho facin també aquells amb qui conversem. Hi tenim, per les consideracions que hem apuntat en començar, una obligació que no podem pas eludir. Costa això ben poc, tanmateix, i en canvi, quin motiu de satisfacció més immensa no serà per nosaltres si un dia no llunyà podem dir que, encara que modestament, hem contribuït al redreçament de la Catalunya-Nació.

JOAN BLANQUER

Esports

FUTBOL

C. D. GANGSTER'S —0—
CASTELLAR F. C. —5—

L'interès despertat per aquest encontre entre l'afició local durant la setmana passada, fou extraordinari per la vàlua de l'equip visitant i la formació del cercle local. Començada la partida poguérem veure tot seguit, l'entusiasme que posaren els nostres a la lluita, per tal d'aconseguir amb els seus esforços, sortir airoso de la mateixa, ja que, ens mostraren en cada moment, un joc excel·lent de boniques combinacions i passades.

El partit fou mogut, desenrotllant-se la lluita amb molta intensitat per ambdós bàndols. En una d'aquestes jugades magnífiques, l'equip visitant realitzà una avançada, que fou tallada per Serra P. de faut, que de no haver sigut així, l'exterior esquerra visitant hauria marcat el seu primer gol. El joc seguia entusiasmat éssent favorable als locals, castigant-se als Gangster's amb frec-kik, que tirà Sanmiquel recollint Torrents II, que centrà d'una manera magnífica fent-se amb la pilota Crespo, que d'un bon xut, perforà per primera vegada el marc dels Gangster's, finalitzant poc després el primer temps.

Centrada de nou la pilota, l'equip visitant donant-se compte de l'aventatge que li portava el seu adversari, (encara que només era per la mínima diferència), començà a jugar amb tota intensitat, però, totes les seves avançades, eren frustades davant la bona actuació dels mitjos i defenses locals, que es multiplicaven a cada instant. El joc era en cada moment interessant, viu i ràpid. Ricard, (el nou debutant), driblà a dos contraris i aconseguí el segon. Amb aquest gol obtingut es llençà el Castellar amb tota impetuositat i coratge, per l'afany de la victòria, a l'ofensiva, i Fabregat, obtingué el tercer.

A partir d'aquest gol, els Gangster's actuaren ja desanimats aprofitant el Castellar aquesta podríem dir-ne, desmoralització, per aconseguir el domini complert i fou aquesta vegada Palà, qui amb una bona oportunitat, d'un xut a mitja volta, obtingué el quart gol.

La superioritat de l'onze local creixia a cada instant, car la davantera coordinava les jugades amb una tècnica que no havíem vist mai. Es pot afirmar sense por de dir cap disbarat, que aquesta coordinació, una part fou pel nou conductor de la davantera Ricard, i l'altra, per l'ab-

—VIATGES SABADELL sol·licita un representant actiu i ben relacionat en el poble de Castellar, guanyant molt bona comissió.—Dirigir-se personalment o per carta. Sant Roc, 8 (abans Pedregar), Telèfon 2199.—Sabadell.

negació que posaren tots a la lluita. En un altre atac dels locals, Ricard obtingué el cinquè.

Després d'aquest gol, començà a ploure i el públic anava abandonant el terreny i quant encara mancaven deu minuts per l'hora reglamentària, l'àrbitre Soldevila, assenyalà el final del partit.

Els equips estaven formats així:

C. D. Gangster's: Castells, Perico, Ferrer, Serrano, Matias, Zapatero, Marín, Calet, Mesquita, Martínez i Pascual.

Castellar F. C.: Umbert, Serra (P.), Serra (O.), Sanmiquel, Torres, Pascual, Torrents II, Fabregat, Ricard. Palà i Crespo.

M. VENTURA

Ciclisme

Havent-se inscrit. Serafi Galimany, veí d'aquest poble, per a córrer a la «Volta a Catalunya», i per ésser soci de l'Agrupació Esportiva, la Junta de la mateixa ha obert una subscripció per tal d'ajudar-lo materialment i demostrar l'afecte que sent per tota obra esportiva.

Es d'esperar que els amans del ciclisme sabran fer-se'n ressó.

Teatre

SINDICAT AGRÍCOLA ARMONIA

El passat diumenge de Pasqua, la notable companyia del Teatre Espanyol de Barcelona, dirigida per Alexandre Nolla, representà en aquest local la comèdia «Un milionari del Putxet». La interpretació per l'esmentada companyia, la vull qualificar de bona; però podia ésser millor reconeguda la seva vàlua, i és que aquestes companyies professionals de qualitat, sempre, ací i als altres pobles on van de «tournee», es creuen poder satisfer el públic amb l'ostentació del seu nom, prescindint del treball artístic. Amb tot; les actrius i alguns actors demostraren llur suficiència ben reconeguda en aquesta xistosa comèdia de tanta popularitat.

X.

Se'ns prega la publicació de la següent nota:

Durant els dies 3, 4 i 5 del corrent, el repartidor d'aigua del Carrer General Boadella instal·lat a la casa núm. 10, va trobar a bé donar duxes obligades i gratuïtes, als transeunts que passaven per aquella voravia; com fós que l'aigua raijava quant volia i ho feia a glopades, el pobre transeunt que es trobava en aquella voravia i sota el repartidor, no li quedava més remei que rebre el «chubasco», o posar algun membre en perill de bany d'aigua «timolada» ja que solts un salt mortal podia salvar-li la mullada.

Esperem possaran remei a aquest perill públic qui pugui posar-ni, o damnificar els desperfectes de trajos tacats, pulmonies, constipats etc., els Srs. propietaris del dit repartidor.

Agrupació Esportiva Castellar F. C.

VIATGE A GRANOLLERS

Torneig «Copa Lliga Amateur»

Diumenge, dia 11, sortida a les 2 tarda

PREUS: A dalt de l'auto
Srs. socis, 3'50 Srs. socis, 3'25
No » 4'— No » 3'50

NOTA: Es prega a tots els Srs. socis que vulguin traslladar-se a Granollers que es previnguin del carnet del mes corrent.

NOTICIARI

NAIXEMENT

Núria Salavert Bustins, filla de Francesc i de Dolors.

L'enhorabona als seus pares i llurs famílies.

CASAMENT

Dimarts passat contraguieren matrimonial enllaç el veí Josep Cuscó Montlló amb Rita Masoliver Panadès, veïna de Sabadell.

Moltes felicitats.

DEFUNCIONS

Després de breu enfermetat el passat divendres deixà d'existir el veí Joan Oliver Romeu.

A Barcelona, ha mort, després d'una intervenció quirúrgica, l'esposa del Moço d'Esquadra En Pere Trulls, resident ací.

Avui, a la matinada ha mort el veí Joaquim Borrell Dosrius.

El nostre més sentit condol als seus familiars.

LA FESTA MAJOR

Sabem que ha estat definitivament nomenada la Comissió de Festeigs per la propera Festa Major, a la que hi té un lloc un redactor representant de LA FARGA, gràcies a la gentilesa de l'Ajuntament, que des d'ací agraim.

Amb aquest motiu recordem als veïns que enguany es celebrarà la nostra festa Major el segon dissabte del mes d'agost que s'escau els dies 12 i 13.

REPRESA DE CINEMA

Aquestes festes de Pasqua l'Excelsior Cinema a reprès les seves sessions en el local profundament reformat. Hi vàrem admirar la pendent del sol, les noves butaques, l'engrandiment de la sala amb el seu eecenari propi per a funcions tetatral, les noves màquines i el tapissat no acabat encara, però que aquesta setmana i l'altra serà completat; tot això dona l'aspecte modern que calia a aquella sala.

LA CORRESPONDENCIA

Altra vegada tornem a rebre la correspondència i els periòdics a la tarda; extranyem aquesta anormalitat després d'haver estat resolt satisfactòriament aquest conflicte. Ignorem els motius, però esperem que com més aviat millor s'hi donarà una solució definitiva restablint l'antic horari.

Cine Sonor ATENEU

DIUMENGE, DIA 11 DE JUNY DE 1933

Programa de primera categoria

Projecció de la grandiosa opereta cinematogràfica de la

CASA

HUET

LAS ALEGRES CHICAS DE VIENA

Sublim creació de WILLY FORST — LEE PARRY

La bonica comèdia de la casa «Fox», interpretada per
CHARLES FARRELL - MAGDE EVANS

AMARGO IDILIO

Per acabar el programa: UNA COMICA SILENT
Hores i preus de costum

Excelsior Cinema

DIUMENGE, DIA 11
DE JUNY DE 1933

Sessió extraordinària

Projecció de la grandiosa
pel·lícula basada en la cèle-
bre obra de Martín Flavin:

"EL CODIGO PENAL"

Un Film
Todo Diálogo
En Español
CON
BARRY NORTON
MARIA ALBA
CARLOS VILLARIAS
De la famosa obra de Martín Flavin
Dirigida por Phil Rosen

Parlada totalment en
castellà

La divertida comèdia de la
marca Metro Goldwyn, in-
terpretada pels artistes

ROBERT MONTGOMERY — DOROTHY JORDAN

AMOR RABIOSO

La pel·lícula de dibuixos «Colúmbia»: REVISTA MIKEY

Preus i hores de costum.

ANIS DEL TÁUP

EXPORTACIÓ A TOTS ELS PAÏSSOS

LES NOVES ESCOLES

Aquesta setmana han començat les o-
bres de construcció dels grups escolars.

APLEC DE LA SARDANA

L'agrupació Sardanista organitza pel
diumenge dia 18 una excursió a Badalo-
na per assistir a l'Aplec de la Sardana que
allí tindrà lloc.

Els socis i tots els simpatitzants que
vulguin inscriure's poden passar per la
Secretaria al Cafè Mundial, tots els dies
de 8 a 9 del vespre.

ESTANC de torn per a diumenge,
Centre, 8

FARMACIA de torn per a diumenge,
Major, 16

—Diumenge, dia 11 del corrent, en com-
memoració del cap d'any de la formació
de l'Empresa de ball i de la «Orchestre
The May Jalem Jazz», han organitzat un
popular ball en el que es tocaran alguns
balls de molt bon humor, a més s'obse-
quiarà a cada un dels balladors amb 10
números d'una magnífica «Toya», el ba-
llador donarà a cada balladora un dels
números que se li hauran entregat abans,
reservant-se'n 4 per a ell. El ball serà
amenitzat per la «Orchestre The May Ja-
lem Jazz», el preu el dé cada festa.

L'Empresa junt amb l'«Orchestre»,
per mitjà d'aquestes columnes dona les
gràcies a totes les balladores i balladors,
i al públic en general, per l'acollida que
fins ara li ha dispensat.

Avui...

A LES 9 DEL VESPRE

No manqueu al Cafè

La Rabassada

on podreu passar una bella estona admi-
rant el cèlebre exhibionista de billar

Domènec Murtra

l'únic home del món que realitza la proe-
sa de fer

100 caramboles en menys
de 3 minuts